

Asia: STM093:00/2016

Romaniasiaain neuvotelukunnan luonnos Romanipoliittiseksi ohjelmaksi (2018-2022)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Salon kaupungin romanityöryhmä kiittää Sosiaali- ja terveysministeriötä ja romaniasiaain neuvottelukuntaa mahdollisuudesta saada lausua Suomen romanipoliittisen ohjelman (2018 -2022) luonnoksesta.

Salon kaupungin romanityöryhmä on toiminut vuodesta 2010.

Poikkihallinnollisen romanityöryhmän tehtävänä on kehittää paikallisen romaniväestön osallistumismahdollisuuksia omien elinolojensa edistäjinä ja parantaa viranomaisten ja romanien välistä vuorovaikutusta sekä yhteistyötä. Romanityöryhmän toimintasuunnitelmissa on huomioitu Romanipoliittisen ohjelman (2009 -2017) toimenpidesuosituksat.

Romanityöryhmä lausuu Suomen romanipoliittisen ohjelman (2018 -2022) luonnoksesta seuraavaa:

Ohjelmaluonnos on laaja, sisältäen yhdeksän toimintalinjaehdotusta ja 159 toimenpide-ehdotusta. Kuitenkin on mahdollista asettaa toimintalinjoja tärkeysjärjestykseen oman paikkakunnan romanien tarpeisiin vastaavasti. Tämä edellyttää hyviä ja luottamuksellisia suhteita sekä yhteistyötä viranomaisten ja romanien välillä. Salon kaupungin romanityöryhmä tulee priorisoimaan toimintalinjoja seuraavasti toiminnassaan. Ohessa myös ko. toimenpiteisiin liittyvät mahdolliset huomiot:

1. Romanien koulutukseen osallistumisen vahvistaminen kaikissa koulutusmuodoissa ja kaikilla koulutustasoilla

- Romaniperheiltä tulee edelleen palautetta lasten koulukiusaamisesta. Koulunkäynnin onnistumisen ja oppimisen turvaamisen takia on välttämätöntä puuttua kiusaamiseen. Toimenpidesuosituksena voi olla KiVa koulu –ohjelman toimenpiteiden vaikutusten selvittäminen romanioppilaiden koulukiusaamistapauksissa.

2. Romaniväestön ammatillisen osaamisen, työllisyyden, yrittäjyyden ja työmarkkinoille integroitumisen edistäminen

- Tärkeää on kiinnittää huomiota aikuisen romaniväestön ohjautumisessa ammatilliseen koulutukseen. Salossa toimivan Tsetanes naal –koulutuspoluilla –hankkeen (2016 -2018) koordinaattorin huomioiden mukaan osa aikuisista romaneista tarvitsee ohjausta ja tukea erityisesti opiskeluvaihtoehtojen selvittämisessä. Asiakkaan tilanteen kartoitus, yksilöllinen suunnitelma ja riittävä tuki auttavat etenemään koulutuspolulla eteenpäin. Tätä toimintaa varten on Salossa kehitetty ”Tsetanes naal koulutuspoluilla –tukiporrasmalli”, jota suosittelemme myös yhdeksi tämän toimintalinjan hyvistä käytännöistä.
- Huomiota on kiinnitetty 20 -24 –vuotiaisiin nk. NEET –miehiin (koulutuksen, harjoittelun ja työelämän ulkopuolella olevat). Suosittelemme tukimallin kehittämistä näiden nuorten tarpeisiin.
- Toimenpiteeseen 23. lisäisimme vastuutahoksi työnantajat, sillä oppisopimustyöpaikkoja on hankala löytää.
- Toimenpiteeseen 25. lisäisimme työkokeilun hyvänä keinona tukea romanien työllistymistä.

3. Alueellisen ja paikallisen romanityön kehittäminen

- Tämän toimintalinjan toimenpide-ehdotukset keskittyvät voimakkaasti alueronkeissa tehtävään romanityöhön. Haluamme nostaa esille paikallisten romanityöryhmien ja kuntien palvelualueiden yhteistyön kehittämisen sekä kehittämistyöhön palkattavan työntekijän tarpeellisuuden.
- Paikallisten romanityöryhmien toimintasuunnitelmien pohjana on välttämätöntä huomioida paikkakunnan romaniyhteisön tarpeet. Hyvän pohjan em. kehittämistyölle ja toimintasuunnitelmille antaa valmistuva Romanipoliittinen ohjelma (2018 -2022).

4. Romaniväestön syrjinnän torjunta sekä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen

- Hyvänä toimintatapana huomioimme syrjinnän ja moniperustaisen syrjinnän läpileikkaavuuden ohjelman toimintalinjoissa ja toimenpiteissä. Kuitenkin on tärkeää nostaa syrjinnän torjunta, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen omana toimintalinjanaan esille, jotta niihin voidaan kohdistaa riittävästi toimenpiteitä ja tarvittavia resursseja.
- Romanien kokema syrjintä on todellisuutta vielä nykyäänkin, vaikka suomalainen yhteiskunta on voimakkaasti monikulttuuristunut. Hyvästä lainsäädännöstä huolimatta syrjintää tapahtuu arjessa. Tarvitaankin tietoa ja tukea syrjintää kokeneille romaneille lähempänä heidän elämänpiiriään. Tähän emme löytäneet suoraa toimenpide-ehdotuksia.
- Erityistä huomiota kiinnitimme toimenpiteisiin 91, 93. ja 100. Haluamme nostaa esille romaninaisten moniperustaisen syrjinnän sekä syrjintätapauksissa usein mukana olleiden alaikäisten lasten altistumisen syrjinnän vaikutuksille.

- Lisäksi haluamme kiinnittää huomiota median osuuteen ja vaikutuksiin tämän toimintalinjan tavoitteiden onnistumiseksi. Positiiviset esimerkit ja asiallinen keskustelu edesauttavat tavoitteiden saavuttamista.

5. Romaniväestön voimaannuttaminen ja osallisuuden vahvistaminen

- Tärkeä osa romanien voimaannuttamisesta ja osallisuuden vahvistamisesta tapahtuu ruohonjuuritasolla –arjessa, jossa ihmiset elävät ja kohtaavat. Ohjelmaluonnoksessa on hyvä mainita kuntien, paikallisten romanityöryhmien ja romanijärjestöjen yhteistyön edelleen kehittäminen paikallisten romaniyhteisöjen voimaannuttamiseksi.
- Toimenpide 111. nostetaan esille romanijärjestöjen roolin ja etenkin naisten ja nuorten osallisuuden parantamiseksi kansainvälisillä romanityön kentillä.
- Toimenpide 116. nostetaan esille, jotta Phenjalipe –strategia (2014 -2020) todella kyetään toteuttamaan kansallisesti ja edistämään romaninaisten ja –tyttöjen voimaantumista ja poliittista aktivoitumista.

Salon kaupungin romanityöryhmän puolesta

Soile Nurminen

puheenjohtaja

Tuula Lindgren

asiantuntija

Lindgren Tuula

Salon kaupungin romanityöryhmä - Salon kaupungin romanityöryhmän
puheenjohtaja ja asiantuntija